

Врз основа на член 15 став (2) од Законот за наставници во основните и средните училишта („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 161/19 и 229/20), министерот за образование и наука донесе

П РА В И Л Н И К **за стандарди за напредување во звање**

Член 1

Со овој правилник се утврдуваат стандарди за напредување во звање на наставниците во основните и средните училишта.

Член 2

Стандардите за наставник-ментор опфаќаат знаења, способности и вештини коишто ги поседува наставникот за да може да напредува во звање наставник-ментор.

Стандардите за наставник-ментор се групирани во следните подрачја:

1. Знаења за наставниот предмет и знаења за воспитно-образовниот систем;
2. Учење и поучување;
3. Создавање на стимулативна средина за учење;
4. Социјална и образовна инклузија;
5. Комуникација и соработка со семејството и заедницата и
6. Професионален развој и професионална соработка.

Член 3

Стандардите за наставник-ментор, за подрачјето Знаења за наставниот предмет што го предава и знаења за воспитно-образовниот систем се однесуваат на теоретските и практичните знаења кои ги поседува наставникот-ментор за наставниот предмет/предметите што го/и предава и за знаења за поставеноста на воспитно-образовниот систем.

Наставникот-ментор за подрачјето Знаења за наставниот предмет што го предава и знаења за поставеноста на воспитно-образовниот систем ги стекнал следните стандарди:

- има продлабочени знаења и разбирања за предметот/предметите што ги предава,
- умее критички да оценува документи поврзани со наставниот предмет/наставните предмети,
- споделува знаења со свои колеги за прашања од неговата област и
- развива и спроведува образовни политики во училиштето.

Член 4

Стандардите за наставник-ментор, за подрачјето Учење и поучување, се однесуваат на знаењата и способностите за планирање и реализирање на иновативна и квалитетна настава што излегува во пресрет на потребите на учениците и обезбедува високи постигања:

Наставникот-ментор за подрачјето Учење и поучување ги стекнал следните стандарди:

- анализира планирања по наставниот предмет на ниво на училиште и предлага подобрувања, и креира развојни политики на училиштето.
- користи нови ефективни методи и приоди во наставата и воннаставните активности, и креира и спроведува иновативни проекти на ниво на училиште.
- користи резултати и/или содржини од надворешни оценувања (национални и меѓународни) за подобрување на наставата, развивање критериуми и инструменти за оценување на ниво на училиште, и
- мотивира и подготвува ученици за постигнување високи резултати.
- користи диференцирани приоди во наставата и
- споделува искуства со колегите.

Член 5

Стандардите за наставник-ментор, за подрачјето Создавање стимулативна средина за учење, се однесуваат на знаењата и способностите за обезбедување на потребните средства и материјали за наставниот предмет вклучувајќи ги и дигиталните алатки за учење на наставниот предмет.

Стандардите се однесуваат и на способностите и вештините на наставникот-ментор да придонесе кон тимската работа на сите во училиштето и да ја направи подобра и побезбедна средина за живот и работа.

Наставникот-ментор за подрачјето Создавање стимулативна средина за учење ги стекнал следните стандарди:

- создава средина за учење со разновидни материјали и средства,
- развива стратегии и активности за мултикултурализам, интеркултурализам и меѓуетничка интеграција и демократско учество во наставната и воннаставната работа,
- креативно користи информатичко-комуникациска технологија во наставата,
- развива стратегии за создавање безбедна средина за учење, и
- развива позитивна училишна атмосфера и добра комуникација.

Член 6

Стандардите за наставник-ментор, за подрачјето Социјална и образовна инклузија, се однесуваат на знаењата и способностите за инклузивно образование, умеење да обезбеди инклузивна практика и придонес кон поголема инклузивност на училиштето.

Наставникот-ментор за подрачјето Социјална и образовна инклузија го стекнал следниот стандард:

- развива инклузивни стратегии и начини на работа во училиштето.

Член 7

Стандардите за наставник-ментор, за подрачјето Комуникација и соработка со семејството и заедницата, се надградуваат на знаењата и способностите за комуникација во наставата.

Наставникот-ментор за подрачјето Комуникација и соработка со семејството и заедницата го стекнал следниот стандард:

- ја подобрува соработката на училиштето со семејството и со локалната заедница.

Член 8

Стандардите за наставник-ментор, за подрачјето Професионален развој и професионална соработка, се однесуваат на знаењата и способностите за подобрување на сопствениот и професионалниот развој на колегите, и за унапредување на соработка во училиштето.

Наставникот-ментор за подрачјето Професионален развој и професионална соработка ги стекнал следните стандарди:

- континуирано професионално се усовршува преку учество во различни форми на формално и неформално учење во функција на образовниот процес,
- развива и применува учењески стратегии за професионален развој.
- придонесува за професионален развој на колегите, и
- промовира и практикува модели на етичко однесување во сите видови на професионална комуникација (со учениците, колегите и пошироката заедница).

Член 9

Стандардите за наставник-советник опфаќаат знаења, способности и вештини коишто ги поседува наставникот-ментор за да може да напредува во звање наставник-советник.

Стандардите за наставник-советник се групирани во следните подрачја:

1. Знаења за наставниот предмет и знаења за воспитно-образовниот систем;
2. Учење и поучување;
3. Создавање на стимулативна средина за учење;
4. Социјална и образовна инклузија;
5. Комуникација и соработка со семејството и заедницата, и
6. Професионален развој и професионална соработка.

Член 10

Стандардите за наставник-советник, за подрачјето Знаења за наставниот предмет/предметите што го/и предава и знаења за воспитно-образовниот систем се однесуваат на теоретските и практичните знаења што ги поседува наставникот-советник, со цел критички да ги вреднува документите поврзани со наставниот предмет и со сродните области на национално ниво и да дава аргументирани предлози за нивно подобрување.

Наставникот-советник за подрачјето Знаења за наставниот предмет/предметите што го/и предава и знаења за воспитно-образовниот систем ги стекнал следните стандарди:

- изготвува наставни материјали и материјали за учење што се позитивно рецензирани,
- поседува продлабочени знаења и разбирање за предметната област и

- следи, анализира и подобрува програмските документи на национално ниво.
- анализира и изработува концепциски и стратешки документи во образованието.

Член 11

Стандардите за наставник-советник, за подрачјето Учење и поучување, се однесуваат на знаењата и способностите за внесување и промовирање на иновации во наставата, во училиштето во коешто работи, и меѓу колегите од другите училишта. Стандардите се однесуваат и на знаења за истражувања во областа на образованието, на реализација на иновативни проекти и на унапредување на наставата врз основа на добиените сознанија.

Наставникот-советник за подрачјето Учење и поучување ги стекнал следните стандарди:

- води подрачја за развојно планирање на училиштето.
- осмислува и спроведува иновативни проекти во соработка со други стручни национални и меѓународни институции,
- промовира современи приоди во наставата пред пошироката професионална заедница,
- помага на колегите во креирање на примери на добра практика и реализација на акциони истражувања,
- изготвува инструменти, стандарди и извештаи за надворешно оценување на национално ниво,
- подобрува училишните политики за оценување и
- ја подобрува ефикасноста на оценувањето, вклучувајќи и користење на статистички анализи.

Член 12

Стандардите за наставник-советник, за подрачјето Создавање стимулативна средина за учење, се однесуваат на знаењата и способностите за обезбедување на мотивирачка клима за учење и на работна атмосфера во текот на наставата и на умењата да ги вклучи другите во активности за зголемување на физичката безбедност на учениците во училиштето и во заедницата.

Наставникот-советник за подрачјето Создавање стимулативна средина за учење ги стекнал следните стандарди:

- поттикнува активности за стимулативна и безбедна средина.
- создава клима во училиштето и надвор од него што се карактеризира со отвореност, почит и соработка.
- развива стратегии и активности за мултикултурализам, интеркултурализам и меѓуетничка интеграција и за демократско учество, на регионално и национално ниво.

Член 13

Стандардите за наставник-советник, за подрачјето Социјална и образовна инклузија, се однесуваат на знаењата и способностите за подобрување на образовните политики и практики за инклузивно образование на регионално и национално ниво.

Наставникот-советник за подрачјето Социјална и образовна инклузија ги стекнал следниве стандарди:

- работи на подобрување инклузијата на учениците во пошироката заедница
- ја прилагодува наставата за реализација во домашни услови, воспитно-поправните, казнено-поправните и здравствените установи.

Член 14

Стандардите за наставник-советник, за подрачјето Комуникација и соработка со семејството и заедницата се надградуваат на знаењата и способностите за воспоставување на мрежи за соработка со локалната заедница.

Наставникот-советник за подрачјето Комуникација и соработка со семејството и заедницата го стекнал следниов стандард:

- гради партнерства на училиштето со локалната заедница за подигање на општествената одговорност.

Член 15

Стандардите за наставник-советник, за подрачјето Професионален развој и професионална соработка, се однесуваат на знаењата и способностите за анализирање, истражување и унапредување на сопствената практика и умеењата да воспоставува и да води колаборативни тимови за унапредувањето на наставната практика.

Наставникот-советник за подрачјето Професионален развој и професионална соработка ги стекнал следните стандарди:

- развива и применува стратегии и документи за професионален развој на регионално и национално ниво;
- континуирано стручно и научно се усовршува преку учество во различни форми на формално и неформално учење во предметната област или областа на образованието;
- создава и води регионални тимови за учење и професионални мрежи за размена на искуства и
- развива програми за професионален развој во училиштето.

Член 16

Овој правилник влегува во сила со денот на неговото донесување.

**Министерка за образование и наука,
Мила Царовска, с.р.**

Бр18-10443/1
5.10.2020 година